

МОДУЛЬ 11

Автор: Олег Чорний

СУПЕРГЕРОЇ. ЯКІ ЦІННОСТІ ВОНИ УСОБЛЮЮТЬ

Всесвіт Марвел. Ч.1

Мета: навчити учня аналізувати твір цілісно, зосереджуватися на деталях і пояснювати їхню роль у створенні художнього образу, зокрема, які цінності, уособлюють супергерої.

Учень знає:

- основні елементи мови кіномистецтва (кадр, ракурс, освітлення, звук);
- розрізняє види кіномистецтва (ігрове, неігрове) та анімацію;
- основні жанри кіномистецтва.

Учень усвідомлює:

- цінності, які ретранслюють твори кіномистецтва;
- яким чином елементи аудіовізуального повідомлення впливають на емоції;
- що кінотексти не є реальним відображенням світу, вони створюються з певними цілями.

Учень вміє:

- інтерпретувати, визнавати, цінувати та розуміти інформацію, представлену через рухомі образи;
- класифікувати види кіномистецтва;
- аналізувати та інтерпретувати мову рухомих зображень кінотексту (фільму, анімації чи відео) через призму основних елементів мови кіно;
- виокремлювати цінності, закладені у творі мистецтва;
- залучати власний художній досвід; зіставляє з іншими творами, опрацьованими раніше

Що необхідно підготувати до уроку?

- комп'ютер, записи кінотекстів, роздатковий матеріал.

Фрагменти та стоп-кадри подано за таймкодами із версій українського дубляжу. У випадку відсутності – знайти на інших носіях.

Хто в дитинстві не мріяв стати дорослішим, сильнішим, розумнішим, спритнішим. Хотілося бігати швидше за всіх, вміти стрибати далі чи вище і мірялося навчитися літати. Зрештою, так усім продемонструвати, довести свою унікальність. Завдяки набутим якимось чином навичкам таким можна привернути увагу однолітків і навіть завести нових друзів. Звісно, дуже хотілося б прокинутися одного ранку і раптом усвідомити, що сталося чудо і ти якимось чарівним, казковим чином дістав нові можливості, таланти, які не просто будуть більші, ніж в однолітків, а навіть дадуть перевагу перед дорослими.

Тобто, іншими словами, це будуть фантастичні здібності, якими наділені винятково супергерої. А супергерої передусім наділені суперсилою.

Суперсили, чи незвичайні, надлюдські можливості, і супергерої цікавили кіно від самого його початку як виду мистецтва. Цього року виповниться 126 років з дня першого публічного кіносеансу братів Люм'єрів на бульварі Капуцинів у Парижі. І ми вже знаємо достатню кількість екранних супергероїв, якими захоплювалися глядачі.

У сучасній індустрії глядацького кіно, мабуть, найбільше образів супергероїв глядачам пропонує компанія «Марвел», якій вдалося створити їх цілу галерею. Спершу втілені в популярних коміксах, а на початку 2000-х супергерої «Марвел» з'явилися ще й на кіноекранах. Разом усі кіногерої утворюють так званий Кінематографічний Всесвіт Марвел (Marvel Cinematic Universe) Стрічки тепер виробляє та випускає вже власна кіностудія «Марвел студіос» і саме завдяки фільмам популярність цих героїв зростає ще більше.

Головна особливість героїв Всесвіту Марвел полягає в тому, що вони діють не лише у вигаданих світах та просторах, а й на Землі. Навіть є думка, що персонажів Всесвіту Марвел уже створено стільки, що їхню кількістю можна зіставити з населенням невеликого міста.

Зараз спробуємо детальніше придивитися лише до трьох героїв Всесвіту Марвел.

Це супергерої Тор, Людина-мураха та Людина-павук. Про всіх трьох героїв уже зняли кілька фільмів, але докладно спробуємо розглянути лише деякі з них.

1. Найкращий месник

ТОР, 2011 рік

Фрагменти подаються за посланням на український дубляж стрічки:
<https://kino4ua.net/1139-tor.html>.

Сюжет фільму

Йотунгейм. 965 рік н. е. Бог Один, цар Асгарду, вів війну з крижаними велетнями Йотунгейму та їхнім провідником Лафеєм, щоб запобігти завоюванню ними дев'яти світів. Військо Асгарду перемогло велетнів і Один забрав у них джерело їхньої сили – крижану скриньку. Лафей та його люди, йотуни, втратили силу і фактично опинилися ізольованими у своєму світі...

Сюжет фільму розвивається в трьох локаціях-світах: **Йотунгейм** (давньоскан. Jotunheimr) — це світ, населений велетнями двох типів: кам'яними та крижаними, що мають спільну назву йотунів у скандинавській мітології.

Асгард (давньосканд. Ásgarðr) — це місто, що, за скандинавськими мітами, створили собі боги. У міті Асгард описують так: «Там споруджено святилище з дванадцятьма тронами для богів і престолом для найголовнішого з них — Одіна».

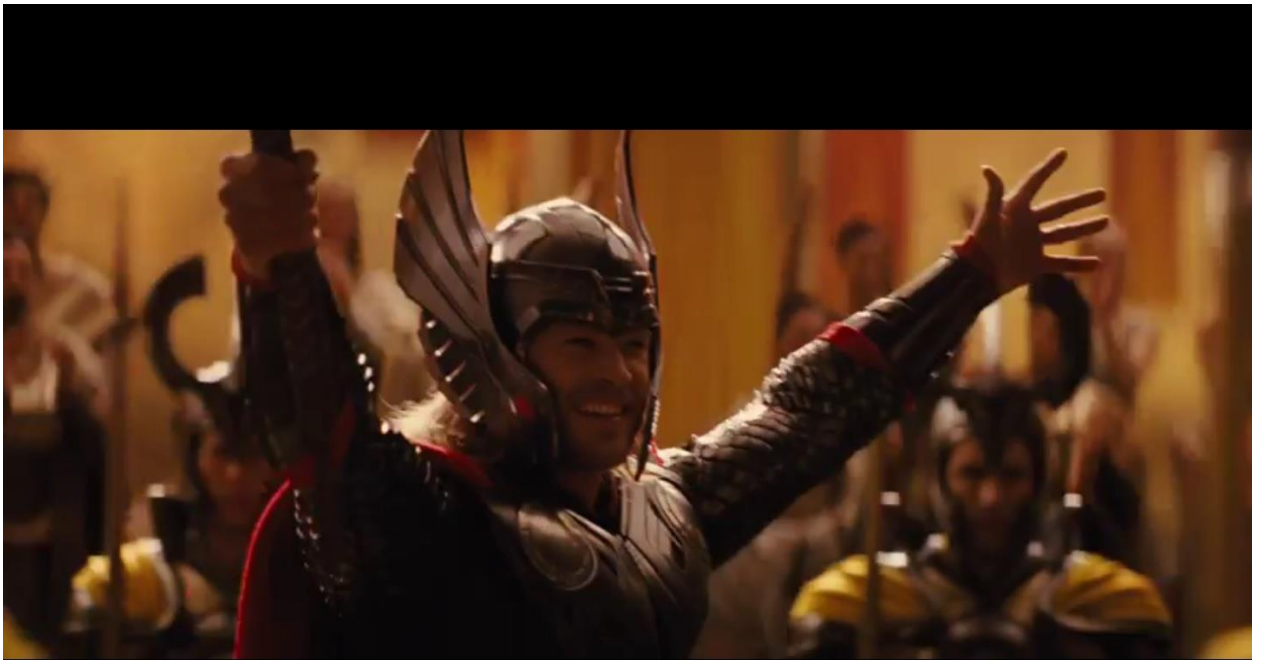
Земля – це наша невігадана планета.

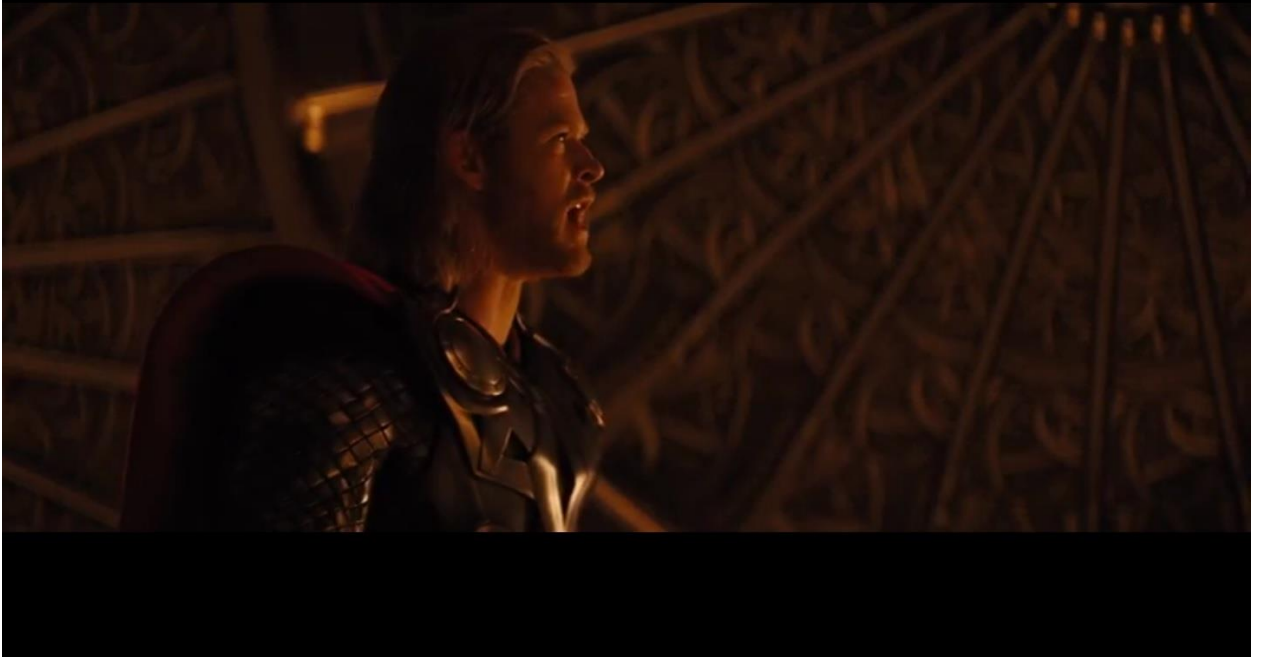
Вправа: учні обирають собі один зі світів і викладають сюжет, який в ньому відбувається. Вони можуть використати розкадрування, щоб донести сюжет у вигляді малюнків.

Основа сюжету

За жанром «Тор» – це фантастичний екшн на основі мітів та легенд.

Сюжет коміксів і фільмів про Тора створено на основі скандинавського фольклору – стародавніх народних мітів, легенд та усних переказів.

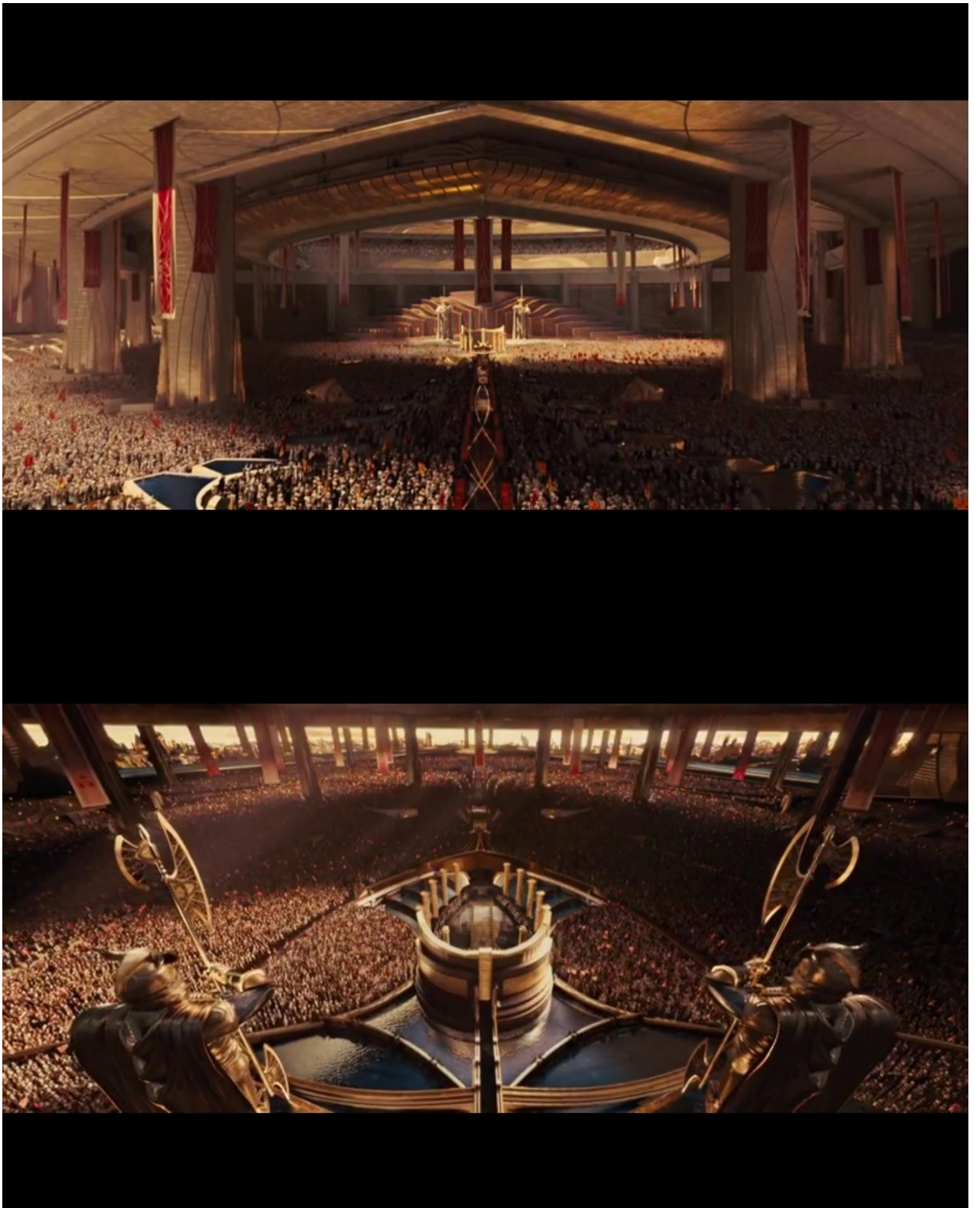

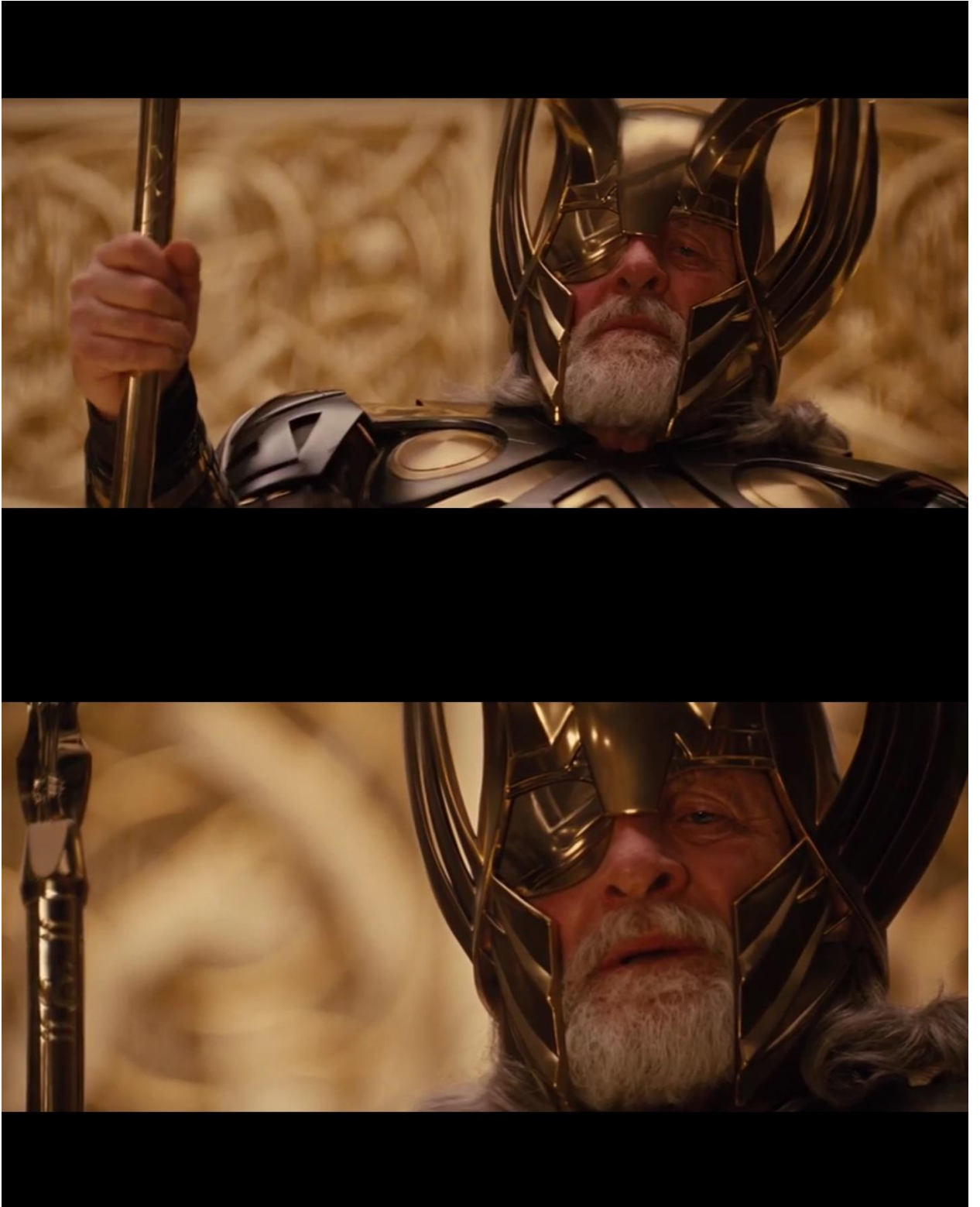
ТОР У ОБЛАДУНКАХ

АСГАРД

ОДІН

Тор (давньосканд. Þórr, староангл. Þunor, нім. Donar або Donner) — рудоволосий та рудобородий бог грому та блискавки в германській та скандинавській мітології, син Одіна та (тричі народженої) богині Землі Йорд. Тоді як Одін був бог аристократії, Тор – головно бог простих людей, він часто стає на боці смертних супроти інших богів. Тор став героєм людського роду, захищаючи його від ворогів.

ОДІН, ТОР (ліворуч) та Локі (праворуч)

Його брат **Локі** за фільмом – антипод і загалом негативний персонаж, згідно з мітологією, теж сильний, вправний та дуже хитрий. Ще, за легендами, він пустун та жартівник, хоча його витівки та жарти часом бувають жорстокі.

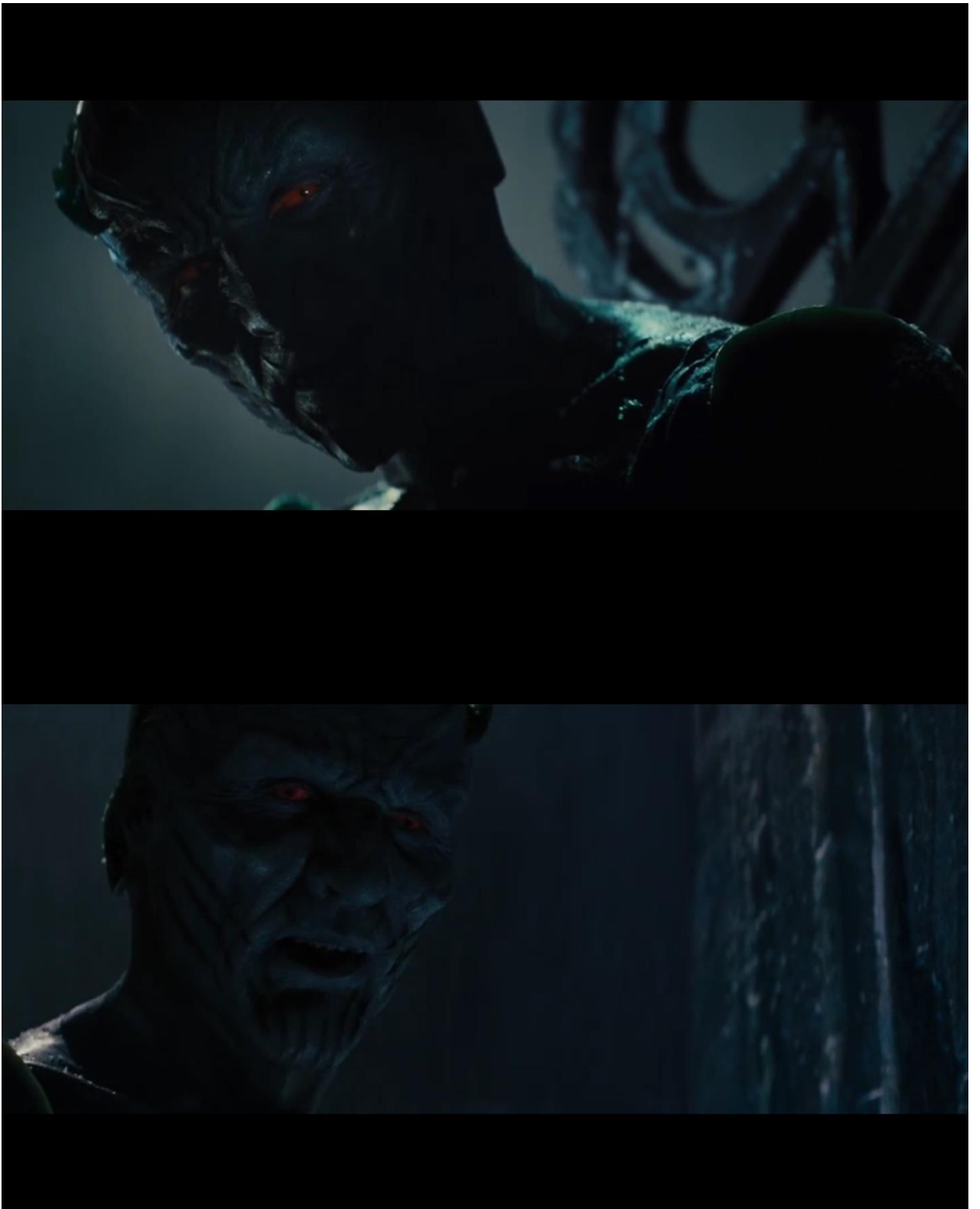

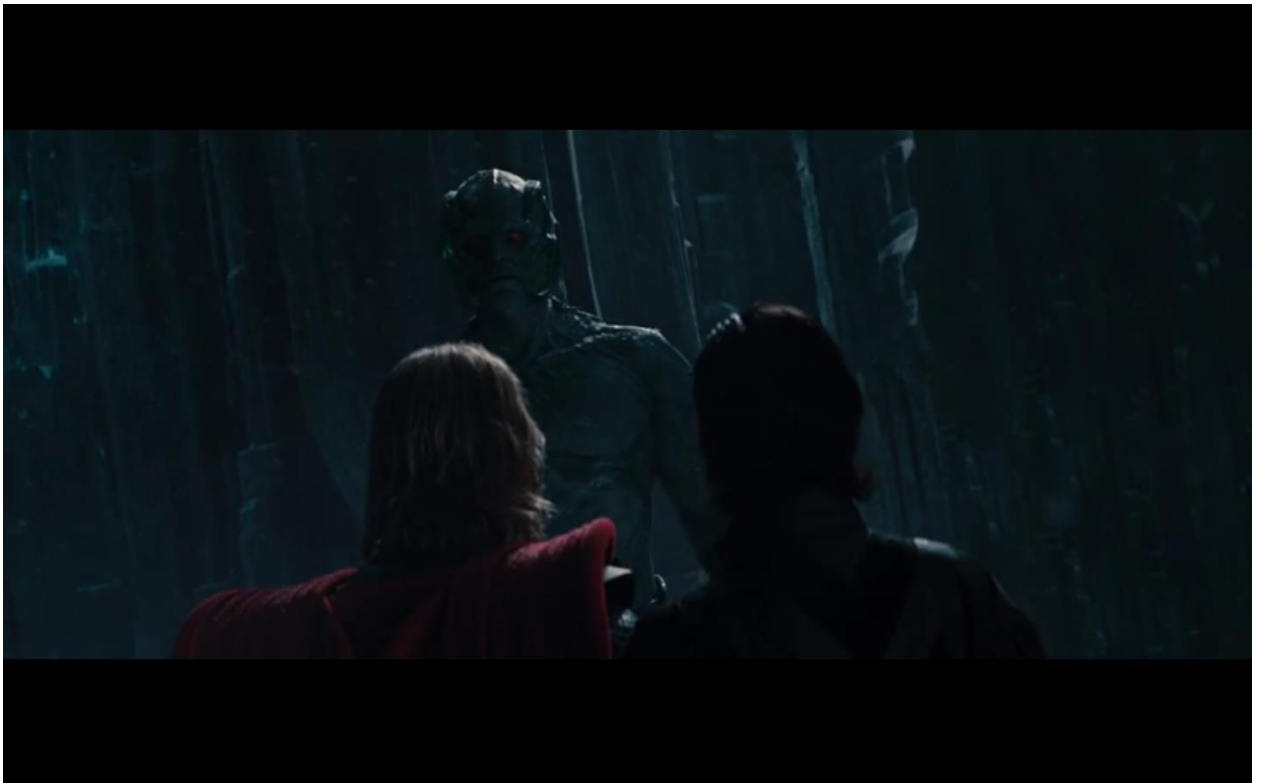

ЛОКІ

Але ці риси вдачі Локі у фільмі не акцентовані і їм, за задумом його авторів, не приділено достатньо уваги. Локі завжди демонструє вправність і свої особливі можливості.

ЛАФЕЙ

У коміксах і фільмах Торів надані й інші здібності: крім надлюдської сили, він ще й має особливу витривалість, а ще вміє літати.

ЕПІЗОД, ДЕ ТОР ЛІТАЄ У БІЙЦІ З ЙОТУНСЬКИМ ЧУДОВИСЬКОМ

25.16 – 25.52

ТОР ЗЛІТАЄ З ЗЕМЛІ ДО АСГАРДУ

01.30.19 – 01.30.35

Можна провести паралель і простежувати певну подібність міту про Тора та Молот до фольклору інших країн. Ця історія викликає асоціації з англійською легендою про Меч короля Артура, який не може взяти до рук будь-хто, а володіти та вправлятися ним здатний лише достойний герой.

У фіналі фільму, коли Тор врешті-решт зізнається у своїх помилках і повертається до батька, можемо відзначити паралель ще з біблійною притчею – про повернення блудного сина.

Основні риси героїв і розвиток характерів у фільмі

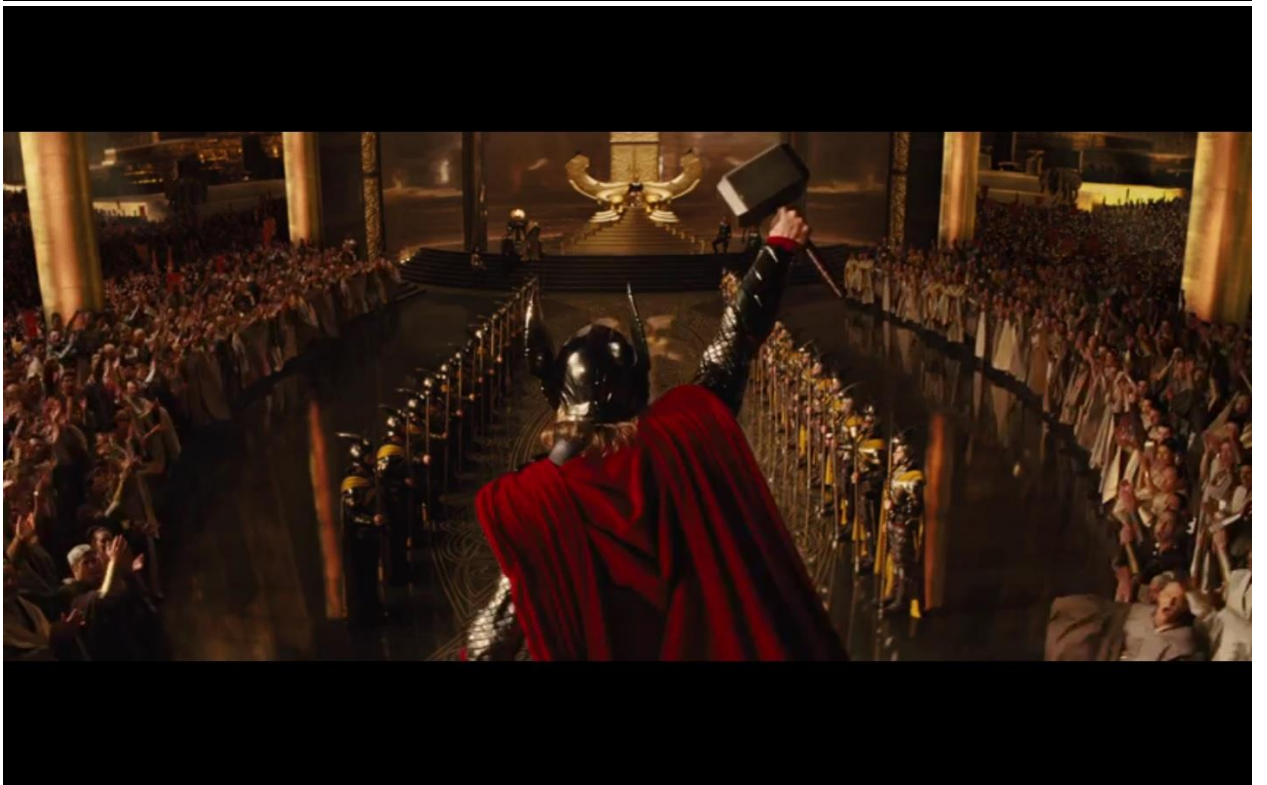
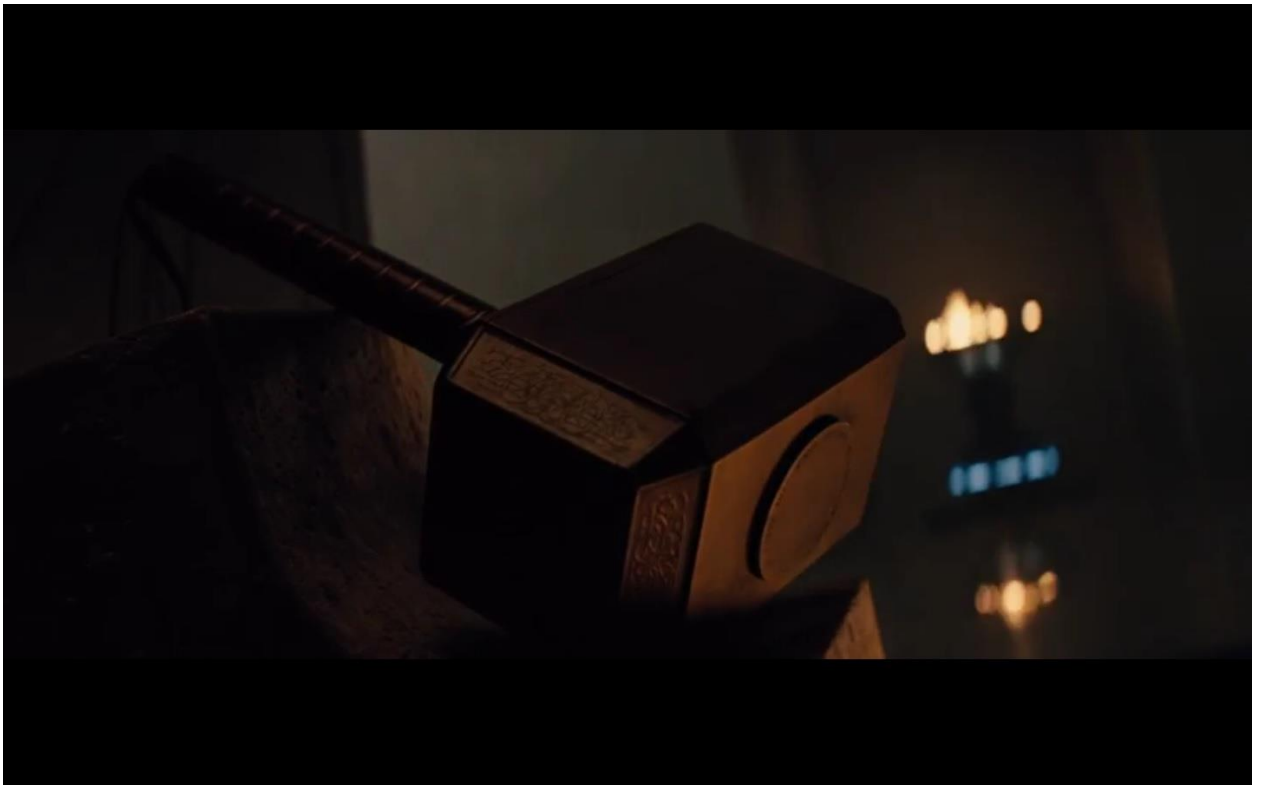
У фактично другій сцені фільму в закадровому тексті озвучено важливу тему: “Колись людство прийняло просту істину – воно не самотнє в

цьому Всесвіті. Деякі зі світів люди вважали домом своїх богів, інших вони звикли боятися. Зі світу холоду і темряви прийшли крижані велетні, загрожуючи вкинути смертний світ у новий льодовиковий період та людство не лишилося в біді одне...»

У цих словах – концепція фільму про існування різних, паралельних світів, які здатні взаємодіяти.

Хоча, зрозуміло, це легенда, але в цьому прочитується дуже прозора думка – насправді дива і чудо поруч з нами і цілком можливі в повсякденному житті. Герої не залишилися лише в мітах, вони поряд з нами, вчинки позитивних героїв слугують прикладом, негативних – пересторогою.

Інший важливий момент у легендах про Тора, який також озвучено у фільмі; сила та вміння володіти Молотом, уміння вправлятися із ним – наслідок наполегливих тренувань і вправ, які, вочевидь, забрали в Тора чимало часу.

МОЛОТ

ЕПІЗОДИ, КОЛИ ТОР ВПРАВЛЯЄТЬСЯ З МОЛОТОМ

21.47 – 22.15

23.34 – 23.50

24. 30 – 24. 48

Так само й у житті – не можна досягти успіхів у спорті та, відповідно, змаганнях, навчанні чи здобути помітні результати в будь-які грі, зокрема комп'ютерні, якщо не приділиш достатньо уваги, часу й особливо наполегливості та терпіння. Звісно, кожен має певні здібності від природи. Але необхідно розвивати ці здібності, не зупинятися на вже здобутих досягненнях, щоб досягти справді серйозних чи бажаного рівня майстерності в обраній справі. Насправді процес самопізнання та самовдосконалення може тривати довго, навіть безконечно.

Але на цьому шляху неодмінно трапляються випробування. Коли ти вже досяг певного рівня, став сильним і вправним або навіть пережив момент популярності та слави (наприклад, переміг на змаганнях і завдяки цьому став відомим), настає момент, коли ти можеш відчути себе спритнішим, сильнішим чи розумнішим за інших. Ці відчуття здатні розвинути самовпевненість, зарозумілість і навіть самозакоханість, а це вже небезпечні вади, бо не дозволяють тверезо оцінювати ситуацію та зіставляти свої сили з новими викликами. Це може привести до неправильних та необдуманих рішень і вчинків, а останні – до небажаних і негативних наслідків, навіть до поразки. Результатом цього стануть зіпсовані стосунки з рідними та друзями та врешті-решт можна опинитися на самоті.

ЕПІЗОД ПОЗБАВЛЕННЯ ТОРА МОЛОТА ТА ВИГНАННЯ ЙОГО НА ЗЕМЛЮ

28.00 - 30.00

Один з важливих моментів фільму – це епізоди пов'язані з проблемою ВИБОРУ. Хіба не так трапляється й у реальному житті? За складних і часто доволі драматичних подій людина будь-якого віку чи статі постає перед одвічними і непротими питаннями і має зробити вибір. Звісно часто є можливість уникнути вибору, втекти, як кажуть, «умити руки», і так зберегти себе. Але таке рішення часто ставить під удар близьких чи просто інших людей. Треба мати мужність і стійкі моральні принципи, щоб зробити вибір не на власну користь, але при цьому врятувати інших. Так само і герой фільму Тор, опинившись у вигнанні на Землі, позбавлений властивої йому сили та Молота, опиняється перед вибором в епізоді, коли Локі відправляє на Землю Руйнівника, щоб той вбив Тора та знищив усе. Тор усвідомлює, що саме він винний у тому, що Один покарав його та позбавив сили і він уже не спроможний

захистити людей. І Тор робить вибір – він пропонує Руйнівникові забрати його життя, а натомість не вбивати його друзів та людей.

ТОР НА ЗЕМЛІ

РУЙНІВНИК

ЕПІЗОД ІЗ РУЙНІВНИКОМ

01.24.54 – 01.26.50

Вдруге Тор опиняється в ситуації, коли він має зробити вибір у сцені двобою з Локі, – йдеться про знищення Йотунгейму та його мешканців, які вважалися ворогами Асгарду. Він у розпачі запитує Локі, чи можна заради примарної мети отак просто знищити іншу націю, інший народ, бо для нього таке рішення повністю неприйнятне.

ЕПІЗОД ДІАЛОГУ

01.35.05 – 01.36.20

Але в цій складній ситуації вибору, який має зробити Тор, є й інший, особистий, аспект. Він має обрати – чи буде зруйнований світ Йотунгейму, чи він таки врятує його, але назавжди буде позбавлений можливості знову зустрітися із Джейн.

СКРІНШОТИ ДЖЕЙН

Thor_02; _25; _31; _35; _39; _42

ТОР І ДЖЕЙН НА ЗЕМЛІ

Thor_40; _41

Тор обирає врятувати Йотунгейм та його мешканців. У ширшому розумінні – його вибір не особистий, а загальнолюдський.

01.37.20 – 01.39.50

Надважливий епізод у фіналі фільму – коли Одін пропонує стати Торові царем та зайняти його місце, але Тор усвідомлює, що має ще багато чого навчитися, щоб стати по-справжньому мудрим правителем (керівником). Отже, після всіх пригод і драматичних подій він тепер уже добре усвідомлює, що влада – це передовсім велика відповідальність. Перед тим, хто тобі цю владу передав, перед іншими людьми, якими ти будеш керувати і власне перед самим собою.

ЕПІЗОД ІЗ ФІНАЛУ. ТОР ГОВОРИТЬ, ЩО МАЄ ЩЕ БАГАТО ЧОМУ НАВЧИТИСЯ

01. 43.30 - 01.44.26

ПРО ЛОКІ

За сюжетом фільму все однозначно вказує на те, що брат Тора, Локі, – негативний персонаж, зрадник, підступна особа, яка за будь-яку ціну бажає влади.

Почасти це так, але не зовсім. Згідно з першоосновою, скандинавським мітам, Локі не негативний персонаж. Навпаки, він у боротьбі Тора зі

злыми силами та чудовиськами часто допомагає йому, саме тому, що він значно хитріший.

У фільмі ж насправді Локі – трагічний герой. Так, він дійсно прагне захопити трон і стати царем. Але все це лише заради того, щоб його помітив, звернув на нього увагу батько Одін. Бо протягом усього життя першим завжди був Тор і це нервувало Локі, викликало ревності. Усе це й спонукало його до негідних вчинків, зробило його «негативним персонажем».

ЕПІЗОД, КОЛИ ЛОКІ ВЖЕ ВИСИТЬ НАД ПРОВАЛЛЯМ, ЗІЗНАЄТЬСЯ ОДИНУ В МОТИВАХ СВОЇХ ДІЙ

01.40. 00 – 01. 40. 54

У звичайному, повсякденному житті можемо помітити вдосталь прикладів схожих ситуацій. Часом у дитини є брат чи сестра і йому/їй починає здаватися, що брат/сестра дістає більше уваги і любові й це викликає ревності, а згодом штовхає на негідні, а часом і страхітливі вчинки. Досить часто буває, що така поведінка спричинена лише бурхливою уявою і насправді не має під собою реального ґрунту. Але емоції та почуття образи (якої насправді не було й ніхто навіть не мав на меті образити) часто бувають набагато сильнішими за голос розуму. І це здебільшого може стати причиною і поштовхом до жахливих і незворотних дій, а згодом наслідком бачимо і зіпсовані надовго (а часом і на все життя) стосунки. Таке трапляється не лише з рідними людьми, а й з найкращими друзями, і потім це вже неможливо виправити.

Запитайте:

- Які типи поведінки /наслідки зображено?
- Що цінне для цих супергероїв?
- Що вас приваблює в цих героях?
- Чого Вам не достає?